

Ad thessalonicenses II.

Incipit profunda et subtilis explanatio eiusdem sanctissimi doctoris Thome de aquino ordinis fratrum predicatorum super secunda epistola eiusdem gloriosi apostoli pauli ad thessalonicenses.

Congregamini ut anun-

ciem que ventura sunt vobis diebus novissimis etc. Sen. 49. Dec verba competunt huic epistole. Duo enim tanguntur que ei veniunt. scilicet fructus et eius materia. Unum dicitur. Ut annuncietur etc. Agitur enim in ea de his que ventura sunt in diebus novissimis: que sunt tria. scilicet pericula ecclesie: tempore antichristi. etc. In novissimis diebus instabunt tempora pericula etc. Item malorum supplicia. ps. Donec intret in sanctuarium dei etc. Verum propter dolos posuisti eis: deiecasti eos dum alleuareretur. Item premia bonorum. Prover. vlti. Fortitudo et decor idumetur eius. Et de his agit in hac epistola. Utilitas ostenditur: quod congregamini. Sic acquiruntur ex hac epistola congregatio. scilicet concordatum in veritate quod discordabant de iudicio futuro propter hoc quod dicitur in prima epistola. Deinde nos qui vivimus etc. ps. Dispersiones israel congregabit. Item voluntatum: quod cum offiderat quod quecumque temporalia sunt: in novissimo mundi pibunt: datur intelligi quod eos congregat ad unum querendum. scilicet celeste premium. Ecclesi. 30. Congrega cor tuum in sanctitate eius. Item cogitationum ad unam stabilem veritatem. Esa. vlt. Ego autem opera eorum et cogitationes eorum venio ut congregem etc. Sic patet fructus et materia: quod in prima munivit eos contra persecutiones preteritas: hic munit eos contra futuras.

CAP.

I.

Rutilus et Silvanus et Timotheus ecclesie thessalonicensium in deo patre nostro et domino iesu christo. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino iesu christo. Gratias agere debemus semper pro vobis fratres: ita ut dignum est: quoniam supercrescit fides vestra et abundat charitas uniuscuiusque vestrum in invicem: ita ut et nos ipsi in vobis gloriamur in ecclesijs dei pro patientia vestra et fide et in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus qua sustineris in exemplum iusti iudicij: ut digne habeamini in regno dei pro quo et patimini.

Dividit hec epistola in salutationem: et epistolam narrationem ibi. (Gratias agere debemus etc.) Item primo ponuntur persone salutates. Secundo persone salutates. Tertio bona optata. Sunt autem eadem persone que et in prima. Tres autem persone salutates ponuntur ut auctoritas epistole robustior appareat. Eccles. 4. Suniculus triplex difficile rupitur etc. Ecclesie thess. etc. Ecclesia congregatio dicitur que est in deo. als est mala. De bona dicitur. ps. Congregate illi sanctos eius etc. In christo. i. in eius fide. Ro. 5. Per quem accessum habemus pro fide in gratias istam etc. Deinde optat eis bona. Et primo pacem. Ipsa est enim principium omnium spiritualium donorum. prime Cor. 15. Gratia dei super id quod super etc. Item pacem que est finis hominum. ps. Qui posuit fines tuos pacem etc. et a deo etc. Jac. 1. De datur optimum et oem donum perfectum desursus est descendens a patre luminis etc. Et dno etc. pe. i. Per quem maxima nobis et preciosa promissa donavit etc. Gratias agere debemus etc. hec est epistolae narratio. Et primo instruit eos de futuris in novissimis diebus. Secundo admonet eos familiariter de quibusdam in tertio. cap. ibi. (Decetero fratres etc.) Item primo monet sicut dictum est

quod ad premia bonorum et penas malorum. Secundo quod ad pericula tempore antichristi. scdo cap. ibi. (Rogamus autem vos etc.) Item primo agit gratias de preparatione ad futurum iudicium. Secundo describit ipsum iudicium ibi. (Sed tamen iustum etc.) Item primo gratias agit de effectu. Secundo ostendit fructum perfectum. Tertio signum. Dicitur gratias agere debemus etc. Item quod in prima epistola comedavit eos de fide et charitate et alijs bonis in quibus abundabant: id dicitur. gratias agere debemus deo. quod bonum quod habetis reputo meum. Jo. Maiorem horum non habeo gratiam quam quod videam filios meos in veritate ambulare etc. Et hoc deo sine quo nihil boni potest fieri. Et hoc dignum est: quod de magnis bonis agimus gratias. z. Mach. 1. De magnis periculis a deo liberati magnifice gratias agamus. Quare: quod semper crescunt bona spiritualia. Periculose tamen custodiunt nisi proficiat in eis homo. In donis autem dei est fides pro qua deus habitat in nobis: et in hac proficimus secundum intellectum. Ephe. 4. Habitare christum pro fide in cordibus vestris. Et sic proficit homo pro cognitione devotionem: et inebsonem. Item charitas pro qua deus est in nobis secundum affectum. i. Jo. 4. De charitas est et quod manet in charitate in deo manet et deus in eo. Et id dicitur. Et abundat prover. 15. In abundantia iusticia virtus est maxima etc. i. Thess. 4. De charitate autem fraternitatis non necesse habuimus scribere vobis. ipsi enim a deo didicistis ut diligatis invicem etc. Et tunc ponit perfectum cum dicit. Ita quod ego glorior inde apud alios quod vestra reputo mea. Bonum enim discipulorum est gloria platorum. Prover. 10. Silius sapiens letificat patrem etc. Prover. 17. Corona senum filij filiorum etc. z. Cor. 9. Pro quo de vobis glorior. Et tunc ponit signum perfectum. scilicet patientiam que ostendit maxime in tribulationibus. Jac. 1. Beatus vir qui suffert temptationem etc. In tribulationibus sunt duo servanda. scilicet patientia ne discendat a fide. Jac. 1. Patientia opus perfectus habet. Et fides in persecutionibus. scilicet Cor. 4. Persecutionem patimur et sustinemus. Unum dicit. In fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus. Que quidem tribulationes dicuntur a tribulis quibus iterius pro afflictiones pungimur. Sen. 3. Spinis et tribulos germinabit tibi. ps. Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt. Et hec sancti sustinet pro pro uno. scilicet pro terrore malorum. Si enim deus non parcat bonis in hoc mundo: quod parcat malis in futuro. prime pe. 2. Si autem primus a nobis quod finis eorum quod non creditur dei evangelio etc. Jere. 49. Ecce quibus non erat iudicium ut biberent calicem etc. Secundo ad augendum meritum. Unum dicit. Ut digni etc. Na ut dicit. Mat. 23. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Et Luc. vlt. Nonne hec oportuit christum pati. et ita intrare in gloriam suam. Ro. 8. Si tamen copatimur ut et cōglorificemur. Unum dicit. Pro quo patimini etc. Tribulatio enim que fit pro deo facit dignum regno dei. Mat. 5. Beati qui persecutionem patiuntur etc. pe. 4. Nemo vestrum patietur nisi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor.

Lectio.

II.

Sed tamen iustum est apud deum retribuere retributionem his qui vos tribulant et vobis qui tribulamini requiem nobiscum in revelatione domini iesu de celo cum angelis virtutis eius in flamma ignis dantis vindictam his qui non noverunt deum. et qui non obediunt evangelio domini nostri iesu christi. Qui penas dabunt in interitu eternas a facie domini et a gloria virtutis eius cum venerit glorificari in sanctis suis: et ammirabilis fieri in omnibus qui crediderunt: quia creditum est testimonium nostrum super vos in die illo. In quo etiam oramus semper pro

vobis: vt dignetur vocatiōe sua deus. et impleat omnem voluntatem bonitatis sue et opus fidei in virtute. vt clarificetur nomen domini nostri iesu christi in vobis et vos in illo. scdm gratiam dei nostri et domini iesu christi.

Supra egit de eorum idoneitate ad futurū iudiciū: hic agit de forma iudicij. Et p̄ ponit iudiciū q̄tū ad punitionē malorum et premia bonorum. Sc̄do de vtraq; pte sigillatim ibi. (In flamma etc.) Itē p̄mo ponit iudiciū q̄tū ad punitionē malorum. Sc̄do q̄tū ad premia bonorum ibi. (Luz venerit etc.) Quātū ad p̄mū dicit. (Sustinetis in exēplū etc.) Si tñ p̄ qz iustus ē. Un̄ alia s̄a habet. Si qdē vel si tñ referat in exēplum iusti iudicij. Quasi dicat. Iustum ē q̄ hec patiamini: vnde dicit. Si tñ ex hoc mereamini. s̄ p̄ma s̄a et expō est melior. Iustum est retribuere. ps. Exaltare q̄ iudicas terrā: redde retributionē sup̄bis. Esa. 33. Ueh q̄ p̄dar: nōne et tu p̄daberis. (Tribulationem. s̄ eterne dānationis. Ro. 8. Tribulatio an angustia etc.) Et vos qdē requiē. Luc. 16. Recepisti bona in vita tua et lazarus s̄it mala. Nūc autē hic cōsolat tu vero cruciaris. Apoc. 14. Amodo enī iā dicit sp̄s vt regescat a laborib; suis. (Nobiscū. i. equales gloriam. Sed nūqd hoc est vez. Rūdeo duplex ē eq̄litas. sc̄z absoluta q̄tatis et p̄portionis. Et p̄ma nō ē eq̄lis q̄tū ad p̄ticipatiōē hoīs: s̄ equalis q̄tū ad beatitudinē p̄ticipatā q̄ est deus: sed hō participat s̄m magis et min⁹. scdm q̄ ardentius vel min⁹ ardēt amat deū. S̄z s̄m sc̄das oimoda equalitas erit: qz ita est gl̄ia petri ad gr̄am sibi datā et meritis suis sicut gl̄ia Lini ad suā. Hoc autē erit in reuelatiōe etc. Jo. 5. pater omne iudiciū dedit filio etc. Et h̄ in q̄tū filio hoīs p̄tātem dedit iudiciū facere: qz in forma humana oib; apparet. S̄z modo nō apper. qz humanitas ei⁹ latet in gl̄ia dei: sed tūc apparet. Et ideo dicit. In reuelatione Esa. 40. Et reuelabitur gloria dñi etc. Et hoc cuz ministris suis. s̄ angelis etc. Mat. 25. Lū venerit fili⁹ hoīs in maiestate sua et oēs angeli cum eo etc.)

Deinde cū dicit. (In flama etc.) agit de vtraq; s̄. punitiōe malorum et premiatiōe bonorum: sed in punitiōe malorum ostendit acerbā iustā et diurnā. Dicit ḡ. Dātis vindictā. i. iudicantis puniēdo in flama ignis faciē orbis p̄burētis et inuoluetis reprobos et detrudētis in p̄petuū. ps. Ignis ante ip̄s p̄cedet etc. Itē erit iusta p̄pter duplicē culpā. s̄. infidelitatis et male vite. Quātū ad p̄mū dicit. Qui nō nouerūt. i. noluerunt cognoscere deū. Job. 21. Sciam viar tuar nolum⁹. i. Lozi. i. 4. Ignorās ignorabis etc. Quātū ad sc̄dū dicit. Qui nō obediūt euāgelio iesu xpi. Ro. 10. Nō oēs obediūt euāgelio. Inobediētia enim ē tñ peccatū q̄ p̄ eā mors venit in mūdū: vt dī. Ro. 5. Itē ē diurna: qz penas dabūt etc. et potest legi dupliciter s̄m vñū sensum duplex est pena. s̄. sensus et damni. De pena sensus pōt itelligi sic. Dabūt. i. sustinebunt penas eternas nō finiendas: et hoc in interitu quia semper morientur. Aliter enī est de penis hui⁹ vite et illis Nam hic quāto plus acerbiores tāto sunt breuiiores: quia extinguit: sed ille sunt grauissime qz sunt pene mortis et sūt iterrminabiles. Unde dicitur q̄ semper erūt quasi in morte. ps. Mors depascet eos. Esa. vlt. Uermis eorum nō morietur. Pena autem damni est duplex: qz separabūt a visioe dei. Unde dicit. A facie dñi. s̄. remoti. Job. 13. Nō veniet in conspectu eius oīs ypocrita. Alia est priuatio visiois glorie sanctorum. Esa. vlt. Tollatur impius ne videat gloriā sanctorum etc. Vel aliter. A facie dñi etc. In hoc ostendit causa acerbatis pene sensus. Sensus enim alicuius euacuat vel p̄pter superiorē iudicē v̄l p̄pter superioris potētā: sed h̄ nō erit: qz hoc iudiciū p̄cedet a facie dñi. ps. De vultu tuo iudiciū meū p̄deat etc. Et iō dicit. Dabūt penas

idest sustinebunt a facie domini.

Deinde cum dicit. (Cum venerit etc.) agit de premiatiōe sanctorum: et primo ponit premiū. Secundo meritum ibi. (Qui crediderunt etc.) Gloriam sanctorum cōmendat et q̄tum ad essentiam per participationem glorie dei cum dicit. Glorificati etc. et quātum ad eius excessum ibi. Et admirabilis. Dicit ergo. Luz venerit etc. christus certe gloriosus est. Philip. 2. Omnis lingua p̄fiteatur quia dominus yhs christus in gloria est dei patris etc. (Glorificari in sanctis eius quia bonum sui est cōmunicatiuum: vel glorificari in sanctis eius: qui sunt mēbra sua in quib⁹ habitat: et in quibus glorificatur quādo sua gloria. s̄. capitis deriuatur vsq; ad sua mēbra. Esa. 49. Seru⁹ meus es tu israel: quia in te glorificabor etc. Et hoc excedet omnem admirationē. Un̄ dicit. Admirabilis etc. Siquidez admiratio est stupor procedens ex magna fantasia. Tanta vero sanctorum gloria nō potest cadere in opinionem hominū. Et ideo dicit. Admirabilis. Sap. 5. Mirabunt in subitatiōe ispatē salutis etc.)

Deinde ponit meritum ibi. (Crediderunt etc.) Et ponit primo meritum fidei. Secundo suffragium orationis ibi. (In quos etc.) Dicit ergo. Nec erit gloria quia: creditus ē nostrum testimonium super vos qd̄ credidim⁹ de christo vobis in illo die. idest p̄pter illud diem quia bona que agimus sunt p̄pter illum diem: sed dicit: super vos: idest hoc testimonium est super vos: idest super sensum humanum Eccl̄ici. 9. Plurima super sensum hominis etc. Fides enim nō habet meritum vbi humana ratio prebet experimentum. Nisi enim esset supra vos: nō esset magni meriti credere. Vel dicit super vos: idest dominatur vobis subiectibus intellectum vestrum humiliter ad credendū. z. cor. 10. In captiuitates redigentes omnem intellectum in obsequium christi etc. Sic exponit glo. Vel aliter et magis s̄z litteram. Dico qz glorificabitur christus in vobis qz creditis in die iudicij quādo apostoli iudicabunt. et tunc erit testimonium qd̄ est super vos idest de p̄mptitudine fidei vestre erit certum idest credibile.

Deinde cū dicit. (In quo oramus etc.) subiūgit suffragiū orationis. Et primo proponit qd̄ petit. Sc̄do quo fine ibi. (Ut dignetur etc.) Tertio per qd̄ posset assequi petitem. ibi. (Secundum gratiam etc.) Petit autem vnum ex parte dei. et duo ex parte nostra. Dicit ergo. In quo idest p̄pter quem diem nos oramus semper. Ro. 1. Sine intermissiōe memoriā vestri facio semper in orationibus meis etc. p̄mi. Reg. 13. Absit autem hoc peccatus a me in domino vt cesset orare pro vobis etc. Sed ad quid? Ut dignetur vos vocatione sua deus noster. i. faciat vos in mūdo digne conuersari sue vocationi. Ep̄be. 4. Digne ambuletis vocationē qua vocati estis etc. (Item ex parte nostra petit ex parte voluntatis vt plene fruatur omni bonitate. Unde dicit. Ut impleat oēs volūtātē bonitatis. i. impleat in vobis volūtātē oīs boni. Philip. 2. Qui operat in nobis velle et p̄ficere p̄ bona volūtate. (Itē ex pte intellectus vt p̄fecte credat iō dicit. Et opus fidei etc. Ro. 10. Corde enī credidit ad iusticiam: ore autē p̄fessio fit ad salutē etc. Et h̄ operemini in virtute. i. in p̄stantia et fortitudine vt nullo timore cessetis a cōfessione ei⁹. Vel sic. In quo. i. p̄p̄ quē diē oram⁹ vt deus dignet vobis dare illud ad qd̄ vocauit vos. p̄. Pe. 3. In hoc vocati estis vt b̄ndictionē hereditate possideatis etc. (Impleat oē bonū qd̄ desideratis qd̄ ē in vita eterna: qñ habebim⁹ deū. ps. Qui replet in bonis desideria tuā. (Itē impleat op⁹ fidei qd̄ erit qñ id qd̄ hic p̄ speculū et in enigmate videm⁹: videbim⁹ tūc facie ad faciē. S̄z quo fine: vt clarificet. i. ad gl̄iaz xpi sit et p̄ vos tā in p̄nti q̄ in futuro nomē xpi glorificet in bonis vris. Mat. 5. Videat opa v̄ra bona et glorificet p̄rem v̄rū in celis est. Ec̄ouerfo de malis dī,

Ad thessalonicenses II.

Esā. 52. 2. Ro. 2. Nomē dei p̄vos blasphemā. S3 p̄ qd po-
terim illud p̄leg: scdm̄ gr̄az dei nr̄i q̄ ē radix oīuz bonoz
nr̄oz. p̄ cor. 15. H̄ra dei sū id qd sūz r̄c. CAP. II.

Rogamus autem vos fratres per
aduentum domini nostri iesu chri-
sti et nostre cōgregationis in ipsuz
vt nō cito moueamini a vestro se n-
su: neq; terreamini neq; per spiritū
neq; per sermonem neq; per epistolam tanq̄ p̄
nos missam quasi instet dies domini. Ne quis
vos seducat vllō modo. Quoniam nisi venerit
discessio p̄imum et reuelatus fuerit homo pec-
cati filius perditionis qui aduersatur et extolli-
tur super omne qd dicitur deus aut qd colitur
ita vt in templo dei sedeat: ostendēs se tanq̄ sit
deus. Non retinetis q̄ cum adhuc essem apud
vos hec dicebam vobis.

Superi^o apls oñdit futura q̄stū ad penas maloz et p̄mia
bonoz: hic annūciat futura q̄stū ad pericula ecclie q̄ erūt
tēpore anti xp̄i. Et p̄mo nūciat veritatē de futuris pericu-
lis. Scdo monet vt i vitate p̄maneat ibi. (Itaq; fr̄es r̄c.)
Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo excludit falsitates. Scdo in-
struit de vitate ibi. (Quā nisi r̄c.) Itēz p̄ma in tres: qz p̄-
mo m̄morat illud ex quo debēt iduci. Scdo ostēdit ad
qd debēt iduci ibi. (Ut nō cito r̄c.) Tertio remouet illud
qd eos mouere posset ibi. (Neq; p̄ sp̄m r̄c.) Inducit autē
ex trib^o. i. p̄p̄ys p̄cib^o ibi. (Rogam^o) nō p̄cib^o: p̄bilem̄. i.
Multā fiduciā habēs in xp̄o iesu imperādī tibi qd ad rez
ptinet: p̄p̄ charitatē magis obsecro. Scdo ex aduentu xp̄i
desiderabili bonis: licz terribili malis. Amos. 5. Ueh desu-
derātibus diē dñi r̄c. z. Thy. 4. Nō solū aut mibi sed z bis
q̄ diligūt aduētū eius r̄c. Apoc. vlt. Veni dñe iesu r̄c. Ter-
tio ex desiderio et amore totius cōgregationis sanctorū. In
idipsum. i. vbi xp̄s ē: qz Mat. 24. Ubi erit corp^o ibi cōgre-
gabuntur et agle r̄c. Uel in idipsum. i. in idem: qz oēs sancti
loco et gloria erūt in eodē. ps. Congregate illi sanctos eius.
Sed ad qd iducit. Ut nō cito moueamini. Est autē aliud
moueri aliud terreri. Mouetur autē a suo sensu q̄ preter-
mittit qd tenebat. Quasi dicat. Nō cito dimittat doctrinā
meā. Eccl̄i. 19. Qui cito credit lenis ē corde r̄c. Terror at
est qdaz trepidatio cū formidine d̄ry. Et ideo dicit. Neq;
terreamini. Job. 15. Sonitus terroris semp in aurib^o eius.
Et cū sit pax illi semp insidias suspiciatur r̄c. Sapiētie. 17.
Cū enī sit timida nequicia dat testimoniū p̄dēnationi r̄c.

Deide cū dicit. (Neq; p̄ sp̄m r̄c.) remouet qd eos mo-
uere possz: p̄mo in sp̄ali. Scdo in generali ibi. (Ne qz r̄c.)
Seducit autē qz p̄ falsam reuelationē. Uñ dicit. Neq; per
sp̄m. i. si qz dicat sibi reuelatū p̄ sp̄m sanctū vlt a spū san-
cto: qd ē p̄tra doctrinā meā nō terreamini. p̄me Jo. 4. No-
lite oī spiritui credere. Eccl̄. 13. Ueh p̄phetis isipietibus:
q̄ sequunt sp̄m suū et nihil vidēt r̄c. Aliquādo et sathanas
trāffigurat se in angelū lucis: vt d̄. z. Cor. 11. et terty Reg.
vlt. Egrediar et ero sp̄s mēdax in ore oīum p̄p̄etaz ei^o.
Scdo p̄ rōcinationē vel falsaz expositionē scripture: iō di-
cit. Neq; p̄ sermonē. z. Thy. 2. Sermo eoz vt cācer serpit
Eph. 5. Nemo vos seducat inanib^o verbis. Tertio p̄ aucto-
ritatem iductaz in malo intellectu. z. pe. vlt. Sicut carissi-
mus frater noster paulus p̄m datā sibi sapiētīā scripsit vo-
bis sicut in oībus eplis loquēs in eis de bis in qbus sunt q̄-
dam difficilia intellectu q̄ idocti et instabiles deprauāt sicut
et ceteras scripturas ad suā ipsoz damnationē. S3 de quo

seducebant. Quasi instet dies dñi. Et dicit. Per eplam tāq;
p̄ nos missaz: qz in p̄ma epla nisi bñ itelligat videt dicere
instare dñi aduētū: vt illud. Deide nos q̄ viuim^o r̄c. Deinde
cū dicit. (Ne quis r̄c.) facit idem in generali. Luc. 21. U-
dete ne seducamini r̄c. i. Cor. 15. Nolite seduci. Rō autē q̄re
hec remouet apls. i. de aduētū dñi ē qz plat^o nullo mō d̄z
velle qz p̄ mēdaciū aliq̄ bōa p̄curent. i. Cor. 15. Inuenimur
at et falsi testes r̄c. Itē qz res credita erat piculosa: qz. i. sta-
ret dies dñi. p̄rio qz daret occasio maioris seductiois: qz
futuri erāt post tēpora aploz alig q̄ dicerēt se eē xp̄s. Luc.
21. Multi dicēt ego sūz. et iō apls noluit. Itē demō frequē-
ter p̄tēdit se esse xp̄s: sicut p̄ de b̄tō martino. Et iō ne sedu-
cant noluit. Aug. autē ponit aliā rōnē qz imineret piculū si
dei. vñ diceret aliquis tarde veniet dñs: et tunc p̄parabo
me ad eū. Ali^o diceret: veniet cito: et ideo nūc me p̄parabo
Ali^o diceret. Nescio. Et hic meli^o dicit qz p̄cordat xp̄o. S3
ille plus errat q̄ dicit cito: qz elapso termino hoies desparent
et crederēt falsa esse que scripta sunt.

Deide cū dicit. (Quā nisi r̄c.) Astruit vitatē et p̄mo ostē-
dit q̄ v̄tura sūt ad anti xp̄i aduētū. Et sūt duo quoz vnū p̄-
cedit aduētū anti xp̄i. Aliud ē ipse aduēt^o ei^o: p̄mūz ē disces-
sio: qd̄ multipl̄ exponit i glo. Et p̄mo a fide: qz futur^o erat
vt fides a toto mūdo reciperet. Mat. 24. Et p̄dicabit^o b̄
euāgelii regni in vniuerso orbe. Istud q̄ p̄cedit qd̄ f̄z aug.
nōdū ē ipletū: et post multi discedēt a fide. i. Thy. 4. In no-
uissimis tēporib^o discedēt qdā a fide r̄c. Mat. 24. Refri-
gescet charitas multoz. Uñ discessio a romano iperio: cui
totus mūdus erat subdit^o. Dicit autē aug. qz b̄ figurat^o da-
nielis. z. in statua vbi noiant^o q̄tuor regna: et post illa aduē-
tus xp̄i. Et qz b̄ erat vniuersū signū qz romanū iperium fir-
matū fuit ad b̄ qz sub ei^o p̄tate p̄dicaret^o fides p̄ totū mun-
dū. S3 quō ē b̄ qz iā diu gētes recesserūt a romano iperio
nec dū venit anti xp̄s. Dicedū ē qz nōdū cessauit. S3 ē p̄mu-
tatū de temporali in sp̄uale: vt dicit leo papa in sermōe de
aplis. Et iō dīcedū ē qz discessio a romano iperio d̄z itelli-
gi nō solū a tpali: s3 a sp̄iali. i. a fide catholica romane ecclie
Est autē b̄ vniuersū signū qz sicut xp̄s venit qū romanū ipe-
riū oib^o d̄nabat: ita ecōuerso signum anti xp̄i ē discessio ab
eo. Scdo p̄dicat^o p̄m futur^o. i. anti xp̄m. Et p̄rio q̄stū ad eius
culpā et penā. Scdo q̄stū ad ei^o p̄tate ibi. Penā cui^o aduēt^o r̄c.
Itē p̄rio cōiter et iplicite tāgit culpā ei^o et penā. Scdo expli-
cat vtrūq; ibi. (Qui aduersat r̄c.) Dicit ḡ. Discessio p̄mo
veniet et tūc reuelabit^o r̄c. D̄r autē eē hō p̄cti et fili^o p̄ditiois
f̄z glo. qz sicut in xp̄o abūdauit plenitudo vtutis: ita in an-
ti xp̄o mltitudo oīuz p̄ctōz. Et sicut xp̄s emelior oib^o sc̄tis
sic ille peior oib^o malis. Et p̄ hoc hō p̄cti d̄r qz totalr̄ erit
p̄ctis dedit^o. S3 nō d̄r sic hō p̄cti qn possz eē peior. qz nūq;
malū corrūpit totū bonū: licz q̄stū ad actū nō poterit eē pe-
ior: xp̄o aut nullus hō potuit eē magis bon^o. D̄r autē fili^o p̄-
ditionis. i. deputat^o extreme p̄ditioni. Job. 21. In die p̄ditio-
nis seruabit^o malus et ad diē furoris duccet. Uel p̄ditionis. i.
diaboli nō p̄ nāz. S3 p̄ sue malicie cōplemētū q̄ in eo cōple-
bit. Et dicit reuelabit^o: qz sicut oīa bona et vtutes sanctorū
q̄ p̄cesserūt xp̄m fuerūt figura: ita in oib^o p̄secutioib^o ecclē-
sie tyrāni fuerunt q̄si figura anti xp̄i. et latuit ibi anti xp̄s: et
ita tota illa malicia q̄ latet in eis reuelabit^o in tpe illo.

Deide cū dicit. (Qui aduersat r̄c.) explicat q̄ dixerat. Et
p̄rio oñdit quō sit hō p̄cti. Scdo quō fili^o p̄ditionis ibi. (Et
tūc reuelabit^o r̄c.) Itē p̄rio p̄nūciat ei^o futurā culpā. Scdo
assignat eius cām ibi. (Et tūc r̄c.) Itē p̄rio describit culpā
Scdo dicit se nō annūciare doctrinā nouā ibi. (Nōne r̄c.)
Itē p̄mo oñdit culpā. Scdo ei^o signū ibi. (Ita vt r̄c.) Du-
plex ē aut ei^o culpa. i. s̄rietas ad deū. Uñ dicit. Qui aduer-
satur omnibus spiritib^o bonis. Job. 15. Lucurrit aduersus
deum erecto collo et pingui ceruice armatus ē r̄c. Sicut et